

Nr 171.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid marinen tillhörande undervisningsanstalter samt navigations-skolorna jämte en i ämnet väckt motion. (2:a avd.)

I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under punkt 91 av femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 26,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 16 april 1917 till riksdagen avlåten, till statsutskottet för förberedande behandling överlämnad proposition (nr 295), under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1918 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan och skeppsgosseskolan samt till inspektör och lärarpersonal vid navigations-skolorna i riket, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) Delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1918 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan eller såsom rektor eller skollärare vid skeppsgosseskolan eller såsom inspektör, föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigationsskolor.

2) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 6 saml. 72 häft. (Nr 171.)

vid sjökrigsskolan:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 600 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 400 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

vid skeppsgosseskolan:

till rektor	med 600 kronor
» skollärare, som vid ingången av år 1918 är anställd i sådan egenskap, under förutsättning att han vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder, med	(500 + 200) = » 700 »
till annan skollärare med	(300 + 200) = » 500 »

vid navigationsskolorna:

till inspektör	med 500 kronor
» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor samt 2 ålderstillägg	» 400 »
» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor samt 1 ålderstillägg	» 600 »
» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor och utan ålderstillägg	» 600 »
» föreståndare med begynnelseavlöning av 4,500 kronor	» 600 »
» ordinarie lärare	» 600 »
» extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinistklasserna med 15 kronor för veckotimme,	
» extra lärare i skepparklasserna vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Härnösand med 10 kronor för veckotimme,	
» extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skepparklassen vid navigationsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisningskursen, och	
» extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisningstimme;	
dock att löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare.	

3) Den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 29,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr A. Thore väckt motion (nr 487), däri hemställts, att riksdagen ville besluta, att det i Kungl. Maj:ts proposition nr 295 upptagna förslagsanslaget av 29,000 kronor må utökas med 1,380 kronor, att användas till löneförbättring på sätt i motionen framställts.

I fråga om de till stöd för framställningen anförda skäl får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet, som är ense med Kungl. Maj:t därom att tillfällig löneförbättring bör under år 1918 utgå till större delen av här ifrågavarande personal, har dock icke i allt kunnat biträda Kungl. Maj:ts förslag. För de ändringar utskottet sålunda ansett sig böra föreslå får utskottet här nedan redogöra.

Utskottets
yttrande.

Beträffande lärarpersonalen vid sjökrigsskolan har utskottet intet att erinra mot den föreslagna tillfälliga löneförbättringen till lärarna i fysik och franska språket; vad däremot angår löneförbättringen till lektorerna har utskottet känt sig i hög grad tveksamt, huruvida dessa över huvud taget borde bliva delaktiga av en sådan förmån. I jämförelse med lektorerna vid de högre allmänna läroverken, med vilka de äro likställda i avlöningshänseende, äro de i avsevärd mån mindre betungade av sin tjänstgöring. Under sådana förhållanden har utskottet icke kunnat tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i detta avseende utan har ansett, att den tillfälliga löneförbättringen bör utgå med 400 kronor till lektor i första—fjärde lönegraderna och med 300 kronor till lektor i femte lönegraden.

Kungl. Maj:ts förslag om tillfällig löneförbättring åt rektor vid skeppsgosseskolan har av utskottet godtagits. Enär skollärare därstädes är likställd med folkskollärare och riksdagen beslutat att till folkskollärare, som är familjeförsörjare, skall utgå tillfällig löneförbättring med 600 kronor och till annan sådan lärare med 400 kronor, har utskottet ansett dessa belopp skäliga jämväl för ifrågavarande lärare. Däremot har utskottet icke kunnat biträda Kungl. Maj:ts förslag om ett tillägg därutöver av 200 kronor till lärarna i fråga.

Vad personalen vid navigationsskolan beträffar, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om tillfällig löneförbättring

åt inspektören för dessa skolor. Med hänsyn till omfattningen av de med denna tjänst förenade göromålen måste nämligen densamma anses så väl avlönad, att någon tillfällig löneförbättring icke bör tillkomma dess innehavare. I övrigt har utskottet intet att erinra mot beloppen av de i propositionen föreslagna tillfälliga löneförbättringarna till denna personalgrupp. Den i ovanberörda motion gjorda framställningen om beredande av tillfällig löneförbättring med något höjda belopp åt vissa extra lärare vid navigationsskolorna har utskottet icke kunnat tillstyrka, då motionen icke innehåller tillräcklig utredning för att därpå grunda ett beslut om frångående av Kungl. Maj:ts förslag i detta avseende. I fråga om den till dessa extra lärare utgående tillfälliga löneförbättring har utskottet ansett sig böra, i likhet med vad riksdagen beslutat beträffande extra lärare vid privatläroverken, föreslå en särskild bestämmelse, avsedd att förhindra uppbärandet av dylik löneförbättring för tjänstgöring vid olika läroanstalter till ett sammanlagt belopp av över 300 kronor.

Då utskottet sålunda ansett sig böra föreslå vissa minskningar i de av Kungl. Maj:t föreslagna tillfälliga löneförbättringarna, kan det för bestridande av kostnaderna för dessa löneförbättringar erforderliga beloppet något nedsättas. Enligt verkställd beräkning skulle efter utskottets förslag krävas ett belopp av 26,400 kronor, vilket lämpligen torde böra avrundas till 27,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må, i anledning av förevarande proposition och med avslag å herr Thores ovanberörda motion,

a) medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1918 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, skeppsgosseskolan och navigationsskolorna i riket, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1) Delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer

den, som under år 1918 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan eller såsom rektor eller skollärare vid skeppsgosseskolan eller såsom föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigationsskolor.

2) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

vid sjökrigsskolan:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor	
» » » 5:e lönegraden	» 300 »	
» lärare i fysik	» 300 »	
» » » franska språket	» 300 »	

vid skeppsgosseskolan:

till rektor	med 600 kronor	
» skollärare, som vid ingången av år 1918 är anställd i sådan egen- skap, under förutsättning att han vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder	» 600 »	
» annan skollärare	» 400 »	

vid navigationsskolorna:

till föreståndare med begynnelseavlö- ning av 5,000 kronor samt 2 ålderstillägg	med 400 kronor	
» föreståndare med begynnelseavlö- ning av 5,000 kronor samt 1 ålderstillägg	» 600 »	
» föreståndare med begynnelseavlö- ning av 5,000 kronor utan ålders- tillägg	» 600 »	
» föreståndare med begynnelseavlö- ning av 4,500 kronor	» 600 »	
» ordinarie lärare	» 600 »	
» extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinistklasserna med 15 kronor för veckotimme,		
» extra lärare i skepparklasserna vid navigationssko- lorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Härnös- sand med 10 kronor för veckotimme,		
» extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skeppar- klassen vid navigationsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisningskursen, och		

till extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisningstimme;

dock att tillfällig löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare och ej heller utgå till den, som samtidigt från annan tjänst åtnjuter tillfällig löneförbättring av statsmedel, uppgående till minst 300 kronor, ävensom att den befattningshavare, som från annan tjänst erhåller sådan löneförbättring till lägre belopp än 300 kronor, må för tjänstgöring vid navigationsskola uppbära tillfällig löneförbättring allenast till så stort belopp, att den sammanlagda löneförbättringen uppgår till högst 300 kronor för år.

3) Den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

b) för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 27,000 kronor.

Stockholm den 22 maj 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar O. M. Strömberg, S. H. Kvarnzelius, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, A. C. Lindblad, I. E. G. Svensson, J. L. Widell, greve N. F. Posse, F. Berglund, N. O. Bruce och J. S. Almer samt

från andra kammaren: herrar A. Ekman, H. Andersson i Skivarp, K. V. Rydén i Malmö, C. Persson i Stallerhult, E. A. Nilson i Örebro, A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson i Råstock, C. R. Jansson i Falun, J. Erlansson, K. O. Strid och J. A. Ingvarson.